

PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS TOWARDS POSTGRADUATE EDUCATION¹

(ÖĞRETMEN ADAYLARININ LİSANSÜSTÜ ÖĞRETİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ)

Çavuş ŞAHİN²
Mehmet Kaan DEMİR³
Serdar ARCAGÖK⁴

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the opinions of prospective teachers on postgraduate education. The study has utilized the design of "Case Study" which is one of the qualitative research designs. The major characteristic of qualitative case study is that it examines one or more cases thoroughly. The study group of the research is composed of the prospective teachers in Faculty of Education of Canakkale Onsekiz Mart University in the academic year of 2013-2014. The study has used criterion sampling which is one of the types of purposive samplings. The sampling of the study consists of prospective teachers (12 female and 12 male) who study in different Departments of Canakkale Onsekiz Mart University in the academic year of 2013-2014 and wish to have a postgraduate education. The study utilized semi-structured, non-directive interview technique as the data collection tools. The content analysis technique is used in the analysis of interview questions. The prospective teachers have been observed to pursuing a postgraduate education for different reasons. The study has found that the preparation of prospective teachers for postgraduate education in order to meet the application requirements of postgraduate education. It has been concluded that the prospective teachers reflect they may encounter various problems during postgraduate education. The result of the study has indicated that the pr The individuals that support prospective teachers in having a postgraduate education have been observed to be their close relatives, friends and teachers in general. prospective teachers utilized various resources on pursuing a postgraduate education.

Keywords: Prospective teachers, postgraduate education, opinions

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan "durum çalışması" deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde çeşitli Anabilim Dalları'nda öğrenim gören (12 kız, 12 erkek) öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örneklem çeşitlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme sorularının analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının farklı nedenlerden dolayı lisansüstü öğretim yapmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim sürecinde çeşitli sorunlar yaşayacaklarını düşündükleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim yapma konusunda destekleyen bireylerin ise genel olarak yakın aile çevreleri, arkadaşları ve öğretmenleri olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü öğretim, durum çalışması, öğretmen adayları

¹ 3.Ulusal Eğitim ve Öğretim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,csahin25140@yahoo.com

³ Doç.Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,mkdemir2000@yahoo.com

⁴ Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,serdar_arcagok21@comu.edu.tr

SUMMARY

Introduction

The studies on the expectations and attitudes of prospective teachers on postgraduate education, the reasons of prospective teachers for preference of postgraduate education and the problems in postgraduate education faced by them (Sayan and Aksu, 2005; Günhan, Nazlı and Beşer, 2005; Alhas, 2006; Aslan, 2010; Köksalan, İter and Görmez, 2010; Alabaş, Kamer and Polat, 2012; İlhan, Sünkür and Yılmaz, 2012) have been found in the analysis of the literature. A part of these studies has been found to examine the quality and process of postgraduate education (Sevinç, 2006; Kurnaz and Alev, 2009; Günay, 2011; Bozan, 2012; Ozan and Küçüköğlü, 2013; Şahin, Calp, Bulut and Kuşdemir, 2013; Ergün and Çilingir, 2013). On the other hand, there have been certain studies that examine the approaches of faculty members towards postgraduate education (Bülbül, 2003; Dilci and Gürol, 2012). Given that the basic functions of postgraduate education should be examined according to the changing conditions of the era, the need for an extensive and continuous analysis of the approaches towards postgraduate education of prospective teachers has emerged. In this respect, this study is to contribute to the literature.

Purpose of the Study

The purpose of this study is to determine the opinions of prospective teachers on postgraduate education. Within the framework of the purpose, the following questions have been sought to be answered:

1. What are the reasons for prospective teachers to pursue postgraduate education?
2. Which studies have been carried out on postgraduate education by prospective teachers?
3. What are the opinions of prospective teachers on the problems that they may potentially encounter in postgraduate education?
4. What are the resources that prospective teachers utilize in having a postgraduate education?
5. Who are the individuals that support prospective teachers in having a postgraduate education?

Method

The study has utilized the design of “case study” which is one of the qualitative research designs. The major characteristic of qualitative case study is that it examines one or more cases thoroughly (Ary, Jacobs, Razavieh ve Sorensen, 2006; Yıldırım and Şimşek, 2011). The case studies aim to describe and examine a limited system in detail (Merriam, 2013).

Study Group

The study group of the research is composed of the prospective teachers (12 female and 12 male) who study in different Departments of Canakkale Onsekiz Mart University in the academic year of 2013-2014 and wish to have a postgraduate education.

Data Collection Tools

The study utilized semi-structured, non-directive interview technique as the data collection tools. The main reason for using this technique is to thoroughly reveal the experiences of the individuals who are interviewed in pursuant to the purpose of the study (Yıldırım and Şimşek, 2008). In the process of preparing the interview questions of the study, the literature related to the subject has been reviewed; and the opinions of experienced and competent people in this field have been received. In order to determine the reliability of the interview form, three experienced faculty members have been consulted with regard to postgraduate education in different Departments of Faculty of Education; and interview form has been rearranged in accordance with the criticisms and suggestions of the faculty members. The interviews have been carried out in the days and hours that prospective teachers are available, and recorded by means of recorder with the permission of the participants. Each interview lasted about twenty five minutes.

Data Analysis

The content analysis technique is used in the analysis of interview questions. The analysis of interview questions has been individually coded by two different researchers and themes are established. The data found to be similar in content analysis have been gathered together under certain concepts and themes, and the codes have been generated and organized (Yıldırım and Şimşek, 2008). In the comparison of codes formed separately by researches and themes, as Miles and Huberman (1994) stated, the formula of Reliability = Consensus / (Consensus + Dissidence) has been used. In this respect, the reliability of the study has been calculated to be 85%. The prospective teachers participating in the study have been coded as Ö1,Ö2,Ö3...Ö24.

Conclusion and Discussion

The results of the study that aims to determine the opinions of prospective teachers on postgraduate education program are as follows:

1. The prospective teachers have been observed to pursuing a postgraduate education for different reasons. The major reasons that motivate the prospective teachers to have a postgraduate education seem to be grouped under two themes as teaching profession and academic development. Similarly, Tavukçu and et al (2013) in their study revealed that the prospective teachers stated their reasons for pursuing a postgraduate education are generally to specialize in the field and to make a career. In the study that Alabaş, Kamer and Polat (2012) examined the reasons for pursuing a postgraduate education of prospective teachers in the career development

and the problems that the teachers encountered, the leading reasons of the teachers for pursuing a postgraduate education have been concluded to be personal development, professional career, and being academic staff according to the opinions stated by the teachers. This result shows consistency with the result of this study. Furthermore, prospective teachers have been observed to be more interested in postgraduate education in the recent years and there has been an increase in the applications for postgraduate education. In other words, the increasing importance of postgraduate education and the ability for people out of universities to apply for postgraduate education lead to this increase (Karakuş, 2004). In addition, the rapid changes and developments in technology may be reflected to bring about a constant increase in knowledge and to require those with bachelor's degree to pursue a postgraduate education.

2. The study has found that the preparation of prospective teachers for postgraduate education in order to meet the application requirements of postgraduate education. In this respect, the preparation of prospective teachers for postgraduate education has been revealed to be grouped under three themes as language, examination and research. Tavukçu and et al (2013), in the study that examined the opinions of classroom teachers about postgraduate education, has found that the teachers generally attend courses in order to pursue postgraduate education. The advantage of postgraduate education in training skilled manpower, in scientific and technological innovations has been now unquestionable (Bozan, 2012). The majority of the teachers have preferred a postgraduate education in their fields or the fields of pedagogy study. Therefore, the Ministry of Education and universities should support the efforts of teachers and develop different educational policies (Ünal and İlter, 2010). However, Bülbül (2003) in the study that examined the opinions of faculty members on the student selection process for postgraduate education, has concluded that faculty members highlighted there are some problems in the student selection process for postgraduate education.

3. It has been concluded that the prospective teachers reflect they may encounter various problems during postgraduate education. The potential problems to be encountered by the prospective teachers have been revealed to be grouped under three themes as financial problems, professional problems and personal problems. This result is consistent with the results of the findings of the research by Gömleksiz and Et (2003) that examined metaphorical perceptions in regard to education of prospective teachers and developed metaphors such as favoritism, oppression, intimidation, delusion and desperation. The results of the research findings on teachers and students having a postgraduate education (Günhan, Narlı and Başer, 2005; Alhas, 2006; Güven and Tunç, 2007; Aslan, 2010; Sezgin, Kavgacı and Kılınç, 2011; Alabaş, Kamer and Polat, 2012; Akıllı and Arabacı, 2013; Gömleksiz and Yıldırım, 2013) propounded that prospective teachers may experience similar problems during postgraduate education.

4. The result of the study has indicated that the prospective teachers utilized various resources on pursuing a postgraduate education. The resources used by the

prospective teachers have been found to be grouped under three themes as internet, educators, and academic resources.

5. The individuals that support prospective teachers in having a postgraduate education have been observed to be their close relatives, friends and teachers in general. In this respect, those that support prospective teachers in having a postgraduate education have been revealed to be grouped under three themes as relatives, educators and friends. The findings of this study are consistent with those of the research by Tavukçu and et al (2013). The awareness of the students that postgraduate education is a process requiring work, effort and time should be established (Gömleksiz and Et, 2013), and the students should be supported about postgraduate education.

GİRİŞ

Bilgi çağı olarak yaşadığımız dönem eğitim hayatımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. Bireylerin kişisel ve sosyal gelişimlerinde, iyi bir meslek edinerek toplumda statü kazanmalarında eğitim başat rol oynamaktadır (Akıllı ve Arabacı, 2013). Günümüzde bilgi kısa sürede geçerliliğini ve işlevini yitirmektedir. Bundan dolayı bireyin kendisini sürekli şekilde geliştirmesi ve eğitim sürecinin içinde daha fazla yer almasını küreselleşen dünyada zorunlu hale gelmektedir (Tavukçu vd., 2013). Bu bakımdan eğitimin bireylerin toplumsal yaşamın bir parçasını oluşturmasında önemli bir işleve sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Bilgi çağında yaşanan hızlı gelişmeler ve değişimler eğitim öğretim programlarını da etkilemektedir. Bu durum eğitim ve öğretim programlarının günün değişen koşullarına bağlı olarak güncellenmesini zorunlu kılmaktadır (Köksalan, İlter ve Görmez, 2010). Başka bir ifadeyle, eğitim kurumlarının toplumsal ihtiyaç ve beklentiler doğrultusunda yapılanmaları ve yenilenmeleri gerekmektedir (Ünal ve İlter, 2010). Bu eğitim kurumlarının başında, bilim insanları, araştırmacılar, uzmanlar ve bunların yetiştirilmelerinde temel kaynak olan üniversiteler gelmektedir (Kurnaz ve Alev, 2009). Günümüzde üniversitelerin görevlerinin genel olarak “eğitim ve öğretim, temel bilimsel araştırmalar ve topluma hizmet” olmak üzere üç başlıkta toplandığı görülmektedir (Erdem, 2005). Bu bakımdan üniversitelerin görevlerinden biri de öğretim ve araştırma işlevlerini yüklenerek nitelikli bireyler yetiştirmektir (Sayan ve Aksu, 2005). Bilim insanı, araştırmacı ve uzman yetiştirmede üniversiteler başat rol oynamaktadır. Bireyler herhangi bir lisans programından mezun olduktan sonra üniversitelere bağlı fen, sosyal, sağlık bilimleri ve ileri teknoloji enstitüleri bünyesinde açılan lisansüstü öğretim programlarına başvurmaktadır (Demirtaşlı, 2002). Lisansüstü öğretim, yüksek lisans doktora ve sanat dallarında yapılan sanatta yeterlik ve tıpta uzmanlık programlarından oluşmaktadır (Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği Mad. 2; Yükseköğretim Kanunu, Mad.3). Başka bir tanıma göre lisansüstü öğretim, toplumların gerektirdiği bilim insanlarını, araştırmacıları, nitelikli insan gücünü yetiştirmek için verilen programlı bir eğitimidir (Bülbul, 2003). Lisansüstü öğretim, bir alanda derinlemesine çalışarak, lisans eğitiminden daha üst seviyede bilgi ve

etkinliğe sahip olan yüksek ihtisas gücünü yetiştiren bir öğretim programı olarak da tanımlanmaktadır (Çakar, 2001). Karakütük (1989), birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de yükseköğretim içinde lisansüstü öğretimin belli programlar uygulayan, dereceler veren bir kademe olarak ortaya çıktığını ifade etmektedir. Bu çerçevede lisansüstü öğretimin örgün öğretimin bir düzeyi durumuna gelen belli programlar uygulayan, belli dereceler veren planlı bir etkinlik olduğu söylenebilir (Karakütük, 2001). Lisansüstü öğretimin amacı incelendiğinde ise genel olarak ülkenin ihtiyaç duyduğu bilim insanı ve öğretim üyesi gibi yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirmek, ülke sorunlarını çözmeye ve teknik alanda gelişmeyi sağlamaya yönelik araştırmalar yapmaktır (Sevinç, 2001). Başka bir deyişle, lisansüstü öğretim bireyin kendisine yaptığı yatırımla birlikte, ülke kalkınmasına ve nitelikli insan gücüne yaptığı yatırımı da kapsamaktadır (Bülbül, 2003). Toplumsal kalkınmanın gerektirdiği yüksek nitelikli insan gücü genelde üniversitelerden, özelde ise lisansüstü öğretim programlarından beklenmektedir. Bu çerçevede ülkenin kalkınması ve ekonominin gerektirdiği nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde lisansüstü öğretim programları büyük öneme sahiptir (Aslan, 2007). Bu nedenle Lisansüstü öğretimin ülkenin ekonomik, toplumsal, teknolojik ve kültürel gelişimi ile ilgili sorunlarına çözüm getirecek nitelikte olmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşlarındaki bilimsel çalışma, araştırma, ileri teknoloji uygulama, ürünlerini üretme ve kullanma yürütecek uzman kişilerin yetiştirilmesi işlevi ile de ülkenin kalkınmasına ve toplumun gelişmesine önemli katkılar sağlamalıdır (Dilci, 2009). Karakütük (1989) lisansüstü öğretimin önemini vurgulayarak, lisansüstü eğitime ihtiyaç duyulmasının nedenlerini şu şekilde sıralamaktadır:

- yeni üniversitelerin kurulmasına paralel olarak daha fazla öğretim üyesi yetiştirilmesine ihtiyaç duyulması,
- fen ve teknik alanlarda yüksek nitelikli uzman ile insan gücü yetiştirilmesine duyulan ihtiyacın artması,
- lisansüstü öğretimin usta çırak ilişkilerinden ayrılarak örgün programlara ve bireysel araştırma etkinliklerine bağlanması yönündeki eğilimler,
- yükseköğretim programlarının bazı alanlarında lisans derecesinin yeterli olmaması,
- bazı mesleklerde insan gücünün daha fazla uzmanlık gerektirmesi,
- üniversitelerdeki daha fazla akademik personelin yetiştirilmesi zorunluluğu olarak sıralanabilir.

Herhangi bir toplumda üniversitelerin işlevleri ile lisansüstü öğretimin işlevleri birbiri ile benzerlik göstermektedir. Lisansüstü öğretimin işlevleri ise şu şekilde ifade edilebilir (Arıcı, 2001):

- **Bilim Üretmek ve Yaymak:** Üniversitelerin beklenen temel hizmetlerin başında bilimi üretmek ve yaymak gelmektedir.
- **Toplumsal Sorunları Doğru Algılama ve Sorunlara Çözüm Önerileri Geliştirme:** Üniversitenin ikinci işlevinin toplumsal sorunların doğru algılanması ve bu sorunlara gerçekçi çözüm önerileri getirerek sorunların çözümüne yönelik uygulamalara yer vermesidir. Bu işlevin yerine

getirilmesinde lisansüstü öğretimin önemli bir yeri ve ağırlığı vardır. Bunun temel nedeni ise üniversitelerdeki araştırma ve geliştirme çalışmalarının büyük bölümünün lisansüstü öğretimle sağlanmasıdır.

- **Üst Düzey İnsan Gücünün Yetiştirilmesi:** Lisansüstü öğretimin temel işlevlerinden biri de eğitimin toplumun üretim ve hizmet etkinliklerini nitelik ve nicelik yönünden yükseltecek insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Ülkemizde lisansüstü öğretimin gelişimi incelendiğinde ise lisansüstü öğretimin temel olarak 1923-1960 dönemi, 1960-1982 dönemi ve 1982-2001 dönemi olmak üzere üç döneme ayrıldığı görülmektedir (Karakütük, 2001; Çakar, 2001). Ülkemizde yükseköğretimde en kapsamlı düzenlemeler ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu yasa çerçevesinde lisansüstü eğitim öğretim yapma görevi de enstitülere verilmiştir. Enstitülerin üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisansüstü, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumu olduğu belirtilmiştir (Yükseköğretim Kanunu, Mad.3). Bu çerçevede sorunlara akılcı çözümler üretebilen, grup çalışmalarına katılan, içinde yaşadığı topluma uyum sağlayabilen ve nitelikli çalışmalar üreterek toplumun gereksinimlerine yanıt veren bilim insanları yetiştirmenin lisansüstü öğretimin öncelikli hedefleri arasında olduğu (Gömleksiz ve Yıldırım, 2013) düşünüldüğünde, öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi önemi göz ardı edilemez.

Alanyazın incelendiğinde, öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimden beklentilerini, tutumlarını, lisansüstü öğretimi tercih sebepleri ve lisansüstü öğretimde karşılaştıkları sorunları (Sayan ve Aksu, 2005; Günhan, Nazlı ve Beşer, 2005; Alhas, 2006; Aslan, 2010; Köksalan, İlter ve Görmez, 2010; Alabaş, Kamer ve Polat, 2012; Yılmaz, Sünkür ve İlhan, 2012) betimleyen çalışmalar bulunmaktadır. Yapılan çalışmaların bir bölümünün ise lisansüstü öğretimin nitelik ve işleyişini (Kilmen, 2004; Sevinç, 2006; Kurnaz ve Alev, 2009; Günay, 2011; Bozan, 2012; Küçükoğlu ve Ozan, 2013; Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir, 2013; Ergün ve Çilingir, 2013) sorgulayan çalışmalar olduğu görülmektedir. Bununla beraber, öğretim üyelerinin lisansüstü öğretime ilişkin yaklaşımlarını (Bülbül, 2003; Dilci ve Gürol, 2012) inceleyen çalışmalara da rastlanmaktadır. Lisansüstü öğretimin temel işlevlerinin çağın değişen koşullarına bağlı olarak irdelenmesi gerektiği dikkate alındığında öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime ilişkin yaklaşımlarını sürekli ve derinlemesine inceleme ihtiyacı doğmaktadır. Bu çerçevede araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimi düşünme nedenleri nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik yaptıkları çalışmalar nelerdir?

- 3.Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimde karşılaşılabilecekleri sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4.Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim yapma konusunda yaralandıkları kaynaklar nelerdir?
5. Öğretmen adaylarını lisansüstü öğretim yapma konusunda destekleyen bireyler kimlerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan “durum çalışması” deseni kullanılmıştır. Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılmasıdır (Ary, Jacobs, Razavieh ve Sorensen, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Durum çalışmalarında sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi amaçlanmaktadır (Merriam, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde farklı Anabilim Dalları'nda öğrenim gören ve lisansüstü öğretim yapmak isteyen(12 kız, 12 erkek) öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğin kullanılmasının temel nedeni, araştırmanın amacına uygun olarak görüşülen bireylerin deneyimlerini derinlemesine ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın görüşme soruları hazırlanırken konu ile bağlantılı alan yazın taranmış, bu alandaki deneyimli ve uzman kişilerden görüşler alınmıştır. Görüşme formunun güvenilirliğini tespit etmek amacıyla Eğitim Fakültesi'nin farklı Anabilim Dallarında lisansüstü öğretim konusunda deneyimli üç öğretim üyesine danışılmış, öğretim üyelerinin eleştirileri ve önerileri doğrultusunda görüşme formu yeniden düzenlenmiştir. Görüşmeler öğretmen adaylarının uygun olduğu gün ve saatler belirlenerek yapılmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Ses kayıt cihazının kullanılması için öğrencilerden izin alınmıştır. Her görüşme yaklaşık yirmi beş dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Görüşme sorularının analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Görüşme sorularının analizi iki farklı araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış kodlardan yola çıkılarak temalar oluşturulmuştur. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar çerçevesinde bir araya getirilerek kodlar oluşturulmuş ve temalara ulaşılmıştır(Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmacıların ayrı ayrı oluşturdukları kodlar ve temaların karşılaştırılmasında ise Miles ve Huberman'ın (1994) ifade

ettiği, Güvenirlilik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) şeklinde güvenilirlik formülü kullanılarak belirlenmiştir. Bu şekilde araştırmanın güvenilirliği % 85 olarak hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları Ö1,Ö2,Ö3...Ö24 şeklinde kodlanmıştır

BULGULAR

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimi düşünme nedenleri, bu nedenlerin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Öğretimi Düşünme Nedenleri

Öğretmenlik Mesleği	f	%	Akademik Gelişim	f	%
Meslekte İlerlemek	10	35.7	Akademik Olarak İlerlemek	8	57
Alanda Uzmanlaşmak	8	28.5	Akademik Araştırma Yapmak	3	21.5
Öğrencilere Faydalı Olabilmek	3	10.3	Akademisyen Olmak	3	21.5
Lisans Eğitiminin Yetersizliği	2	7.5			
Meslekte Saygınlık Kazanmak	2	7.5			
Meslekte Araştırma Yapmak	1	3.5			
Öğrenme Deneyimini Artırmak	1	3.5			
Vatanını Seven Gençler Yetiştirmek	1	3.5			

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik görüşleri “öğretmenlik mesleği” ve “akademik gelişim” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. “Öğretmenlik mesleği” teması altında lisansüstü öğretimi düşünen öğretmen adaylarının %35.7’si meslekte ilerlemeyi, %28.5’i alanda uzmanlaşmayı, %10.3’ü öğrencilere faydalı olabilmeyi, %7.5’i lisans eğitiminin yetersizliğini ve %7.5’i meslekte saygınlık kazanmayı hedefledikleri ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının bir bölümü ise meslekte araştırma yapmak (%3.5), öğrenme deneyimini artırmak (%3.5) ve vatanını seven gençler yetiştirmek (%3.5) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

“Akademik gelişim” teması altında lisansüstü öğretimi düşünen öğretmen adaylarının %57’si akademik olarak ilerlemeyi, %21,5’i akademik araştırma yapmayı, %21.5’i akademisyen olmayı hedefledikleri görülmektedir.

Ö-2 ve Ö-18 kodlu öğretmen adayları lisansüstü öğretimi düşünme nedenlerini şu ifadelerle açıklamışlardır:

“Lisansüstü öğretimi daha ayrıntılı bir eğitim almak için istiyorum. Lisansüstünü istememin bir diğer nedeni akademik başarılar elde etmek istemem. Ayrıca meslek olarak öğretmenliği tercih etsem bile mesleğimde daha ileri bir düzeye gelebileceğimi düşünüyorum.” (Ö-2).

“Lisansüstü öğretim yapmayı düşünmemin nedeni üniversitede öğretim görevlisi olmak değil. Üniversitede öğretim görevlisi olmayı düşünmüyorum. Yüksek lisans düşünmemin tek sebebi öğretmen olduğumda kendimi daha çok geliştirip öğrencilerime faydalı hale gelmek istememdir.” (Ö-18).

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik hazırlıkları, bu hazırlıkların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Öğretime Yönelik Hazırlıkları

Dil	f	%	Sınav	f	%	Araştırma	f	%
Yabancı Dile Çalışarak	5	100	ALES’e Hazırlanarak	12	75	Alana İlişkin Kitap Okuyarak	2	29
			YDS’ ye Girerek	2	12.5	Kendimi Geliştirmek İçin Kitap Okuyarak	2	29
			Lisans Ortalamamı Yükselterek	2	12.5	Lisansüstü Programları İnceleyerek	1	14
						Seminerlere Katılarak	1	14
						TÜBİTAK Projelerine Katılarak	1	14

Tablo 2’ye göre öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime yönelik hazırlıklarının “dil”, “sınav” ve “araştırma” olmak üzere üç tema altında toplandıkları görülmektedir. “Dil” teması altında lisansüstü öğretime hazırlandığını belirten öğretmen adaylarının tamamı (%100) yabancı dile çalıştığını belirtmişlerdir. “Sınav” teması altında lisansüstü öğretime hazırlandığını belirten öğretmen adaylarının %75’i ALES’e hazırlandığını %12.5’i YDS’ye gireceğini, %12.5’ i lisans ortalamasını yükseltmeyi hedeflediğini belirtmişlerdir. Araştırma teması altında ise öğretmen adaylarının %29’u alana ilişkin kitap okuyarak, %29’u kendini geliştirmek için kitap okuyarak, %14’ü lisansüstü programları inceleyerek, %14’ü seminerlere katılarak, %14’ü TÜBİTAK projelerine katılarak lisansüstü öğretime hazırlandıklarını vurgulamışlardır.

Ö-4 ve Ö-11 kodlu öğretmen adayları lisansüstü öğretim için yaptıkları hazırlıkları şu ifadelerle açıklamışlardır:

“Bölümümle ilgili uzmanlık alanlarımı araştırdım. İlginç ve yapmayı düşündüğüm lisansüstü programları tespit ettim ve hangi üniversitelerde mevcut olduğunu araştırıyorum. Tabii giriş ve kabul koşullarını da. Sonbahar dönemi ALES sınavına girdim ve bu sene YDS’ye hazırlanıp ona girmeyi de planlıyorum.”(Ö-4).

“Şu an ALES’e hazırlanıyorum. Dil bakımından kendimi yeterli göremediğimden dil öğrenimi için kursa gitmesem de kendi çabamla ilerlemeye çalışıyorum.”(Ö-11).

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim sırasında karşılaşılabileceklerini düşündükleri temel sorunlar ve bu sorunların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Öğretimde Karşılaşabileceklerini Düşündükleri Sorunlar

Maddi Sorunlar	f	%	Mesleki Sorunlar	f	%	Kişisel Sorunlar	f	%
Maddi Sorunlar Yaşamak	7	100	Atanılan Yerde Lisansüstü Eğitim Olmaması	2	33.3	Yabancı Dil	7	47
			Hem Çalışmak Hem de Lisansüstü Eğitim Yapmak	2	33.3	ALES' ten Düşük Puan Almak	3	20
			Atanılan Yer ile Lisansüstü Öğretim Yapılacak Yerin Farklı Olması	2	33.3	Torpil ve Kayırmacılık	2	13
						Aileye Zaman Ayıramamak	1	7
						Manevi Açından Zorlanmak	1	7

Tablo 3. incelendiğinde öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimde karşılaşılabilecekleri sorunlara ilişkin görüşlerinin “maddi sorunlar”, “mesleki sorunlar” ve “kişisel sorunlar” olmak üzere üç tema altında toplandıkları ortaya çıkmaktadır. “Maddi sorunlar” teması incelendiğinde öğretmen adaylarının tamamı (%100) lisansüstü öğretim sırasında maddi sorunlar yaşayacaklarını düşündüklerini belirtmişlerdir. “Mesleki sorunlar” teması incelendiğinde ise öğretmen adaylarının atanılan yerde lisansüstü öğretimin olmaması (%33.3), hem çalışmak hem de lisansüstü öğretim yapmanın zorluğu (%33.3), atanılan yer ile lisansüstü öğretim yapılacak yerin farklı olmasından (%33.3) kaynaklanacak sorunlarla karşılaşılabilecekleri yönünde görüş belirtmişlerdir. “Kişisel sorunlar” temasında ise öğretmen adaylarının yabancı dilden(%47), ALES’ten (%20), torpil ve kayırmacılıktan (%13), Ailevi (%7) ve manevi (%7) yönden sorunlar yaşayacaklarını ifade ettikleri ortaya çıkmaktadır.

Ö-9 ve Ö-16 kodlu öğretmen adayları lisansüstü öğretim yapma aşamasında karşılaşılabilecekleri temel sorunları şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

“Torpil ve kayırmacılıktan dolayı hakkımızın yenilebileceğini düşünüyorum. Lisansüstü öğretim sırasında aileme zaman ayıramayacağımı düşünüyorum” (Ö-9).

“Bir sıkıntı atanmak istediğim yer ile yüksek lisans yapacağım yer arasındaki mesafedir. Diğer sıkıntı ise yabancı dille aramın olmayışıdır.” (Ö-16).

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim konusunda bilgi edinirken faydalandıkları kaynaklar ve bu kaynakların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Öğretim Konusunda Faydalandıkları Kaynaklar

İnternet	f	%	Eğitimciler	%	Akademik Kaynaklar	f	%
Web Siteleri	14	63	Öğretim Üyeleri	3	Kitaplar	4	80
Sosyal Medya Araçları	3	14	Öğretim Görevlileri	3	Kütüphanelerde ki Yayınlar	1	20
Blog Siteler	2	9	Araştırma Görevlileri	2			
İnternet Sitelerindeki Yorumlar	1	5	Üniversitedeki Hocalar	1			
Medya	1	5	Okuldaki Öğretmenlerim	1			
Üniversitelerin Web siteleri	1	5	Dershane Öğretmenleri	1			

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim konusunda bilgi edinirken faydalandıkları kaynakların “internet”, “eğitimciler” ve “akademik kaynaklar” olmak üzere üç tema altında toplandıkları ortaya çıkmaktadır. “İnternet” teması incelendiğinde, öğretmen adaylarının %63’ü web sitelerinden, %14’ü sosyal medya araçlarından, %9’u blog sitelerden, %5’i internet sitelerindeki yorumlardan, medyadan ve üniversitelerin web sitelerinden yaralandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. “Eğitimciler” teması incelendiğinde ise öğretmen adaylarının %27’si öğretim üyelerinden, %18’i öğretim görevlilerinden, %10’u araştırma görevlilerinden, %5’i üniversitedeki hocalardan, %5’i okuldaki öğretmenlerden, %5’i dershane öğretmenlerinden lisansüstü öğretime ilişkin bilgi edindikleri ortaya çıkmaktadır. “Akademik kaynaklar” teması incelendiğinde ise öğretmen adaylarının büyük bölümü(%80) kitaplardan faydalandığı, bir bölümü (%20) kütüphanedeki yayınlardan faydalandığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Ö-3 ve Ö-23 kodlu öğretmen adayları lisansüstü öğretim yapma konusunda bilgi edindikleri kaynakları şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

“Genellikle fakültedeki bazı hocalarımdan bu konu hakkında bilgi alıyorum. Ama lisansüstü öğretim yapmaya karar verdiğim andan beri sürekli internetteki bazı sitelerden ve sitelerde yapılan yorumlardan bilgi edinmeye ve lisansüstü öğretimle ilgili fikir edinmeye çalışıyorum” (Ö-3).

“Evet. Üniversitelerin web sitelerini araştırıyorum. Hocalarımdan faydalanıyorum. İnternetten gideceğim üniversitenin yabancı dil puanını yıl içerisinde mi yoksa başlamadan önce mi isteyeceğini araştırdım. Bu benim için önemli.”(Ö-23).

Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarını lisansüstü öğretim yapma konusunda destekleyen bireyler ve bu bireylerin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Lisansüstü Öğretim Yapma Konusunda Öğretmen Adaylarını Destekleyen Bireyler

Akrabalar	f	%	Eğitimciler	f	%	Arkadaşlar	f	%
Annem ve Babam	14	8	Üniversiteden Hocalarım	5	56	Arkadaşlarım	6	75
Abim	1	6	Liseden Öğretmenlerim	4	44	Erkek Arkadaşım	2	25
Amcam	1	6						
Dayım	1	6						

Tablo 5. incelendiğinde öğretmen adaylarını lisansüstü öğretim konusunda destekleyen bireylerin “akrabalar”, “eğitimciler” ve “arkadaşlar” olmak üzere üç tema altında toplandıkları görülmektedir. “Akrabalar” teması altında öğretmen adaylarının çoğunluğu (%82) lisansüstü öğretim konusunda annelerinden ve babalarından destek gördüklerini belirtmişlerdir. “Eğitimciler” teması altında öğretmen adaylarının %56’sı üniversiteden hocalarım, %44’ü ise liseden öğretmenlerim lisansüstü öğretimi destekledi şeklinde görüş belirttikleri ortaya çıkmıştır. “Arkadaşlar” teması incelendiğinde öğretmen adaylarının %75’i arkadaşları, %25’i erkek arkadaşları tarafından lisansüstü öğretim konusunda desteklendikleri yönünde görüş belirttikleri ortaya çıkmıştır.

Ö-7 ve Ö-21 kodlu öğretmen adayları lisansüstü öğretim yapma konusunda kendilerini destekleyen bireyleri şu şekilde vurgulamışlardır:

“Az da olsa ailem, arkadaşlarım ve bazı hocalarım destek oluyor. Başta hocalarım olmak üzere bu konuda kendime güvenmemi sağladılar. Her ne kadar zor olsa da, çalışınca başaramayacak bir şey olmadığı konusunda kendimi motive ederek önyargılarımı yıkmamı sağladılar” (Ö-7).

“Arkadaşlarım ve ailem bu konuda desteğini veriyor. Öğretmenlerimizde bize gerekli bilgileri vererek yardımcı oluyorlar. Ayrıca, liseden öğretmenlerime danışıyorum. Lisedeki öğretmenler bana yararlı olacak bilgileri veriyorlar” (Ö-21).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim programına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

1. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretimi farklı nedenlerden dolayı düşündükleri görülmektedir. Öğretmen adaylarını lisansüstü öğretim yapmaya güdüleyen başlıca nedenlerin öğretmenlik mesleği ve akademik gelişim olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Benzer şekilde Tavukçu ve diğ.(2013) yaptıkları çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü öğretimi yapma nedenleri genel olarak alanda uzmanlaşmak ve kariyer yapmak şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir. Alabaş, Kamer ve Polat(2012) öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitimi tercih sebepleri ve karşılaştıkları sorunları inceledikleri çalışmada öğretmenlerin lisansüstü öğretimi tercih etme sebeplerinin başında kişisel gelişim, mesleki kariyer ve akademik personel olmak şeklinde görüş belirttikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar, çalışmadan elde edilen sonuçlarla

tutarlılık göstermektedir. Bunun yanı sıra, öğretmen adaylarının son yıllarda lisansüstü öğretime daha yoğun ilgi gösterdikleri ve lisansüstü öğretime ilişkin başvurularında artış yaşandığı görülmektedir. Bu durumu doğuran başlıca nedenler lisansüstü öğretimin öneminin giderek artması ve lisansüstü öğretim hakkının üniversite dışındaki kişilere de tanınmasıdır (Karakuş, 2004). Bununla birlikte teknolojiye hızlı değişim ve gelişim, bilgi birikiminin sürekli artması lisans mezunlarını lisansüstü öğretim yapmaya zorladığı düşünülebilir.

2. Araştırmada öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime ilişkin hazırlıklarının lisansüstü öğretime başvuru koşullarını sağlamaya yönelik yürüttükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu çerçevede öğretmen adaylarının lisansüstü öğretime ilişkin hazırlıklarının dil, sınav ve araştırma olmak üzere üç tema altında toplandığı ortaya çıkmaktadır. Tavukçu ve diğ.(2013) sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime ilişkin görüşlerini inceledikleri araştırmada öğretmenlerin lisansüstü eğitim yapmak için genellikle kurslara gittikleri sonucuna ulaşmıştır. Nitelikli insan gücü yetiştirmekte, bilimsel ve teknolojik yeniliklerde lisansüstü eğitimin önceliği tartışılmaz bir konuma gelmiştir(Bozan, 2012). Öğretmenlerin büyük bir bölümü kendi alanlarında ya da eğitim bilimlerini kapsayan alanlarda lisansüstü öğretimi tercih etmektedir. Dolayısıyla Milli Eğitim Bakanlığının ve üniversitelerin öğretmenlerin bu çabasını destekleyecek farklı eğitim politikaları geliştirmelidir(Ünal ve İter, 2010). Nitekim Bülbül (2003) öğretim üyelerinin lisansüstü öğretime öğrenci seçme sürecine ilişkin görüşlerini incelediği araştırmada öğretim üyelerinin lisansüstü öğretime öğrenci seçme yönteminin olumsuzluklar taşıdığını vurguladıkları ortaya çıkmıştır.

3. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim sırasında çeşitli sorunlarla karşılaşabileceklerini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının karşılaşabileceklerini düşündükleri sorunların maddi sorunlar, mesleki sorunlar ve kişisel sorunlar olmak üzere üç tema altında toplandığı ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlar Gömleksiz ve Et'in (2013) öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime ilişkin metaforik algılarını incelediği araştırmada kayırmacılık, baskı, sindirme, yanılğı ve umutsuzluk şeklinde metaforlar geliştirdikleri araştırma bulgularının sonuçları ile paralellik göstermektedir. Lisansüstü öğretim yapan öğretmenler ve öğrenciler üzerinde yapılan araştırma bulgularının sonuçları da (Başer, Narlı ve Günhan, 2005; Alhas, 2006; Güven ve Tunç, 2007; Aslan, 2010; Sezgin, Kavgacı ve Kılınç, 2011; Alabaş, Kamer ve Polat, 2012; Akıllı ve Arabacı, 2013; Gömleksiz ve Yıldırım, 2013) öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim sırasında benzer sıkıntılar yaşayabileceklerini ortaya koymaktadır.

4. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim yapma konusunda çeşitli kaynaklardan faydalandıklarını göstermektedir. Öğretmen adaylarının faydalandıkları kaynakların internet, eğitimciler ve akademik kaynaklar olmak üzere üç tema altında toplandığı ortaya çıkmaktadır.

5. Öğretmen adaylarının lisansüstü öğretim yapma konusunda destekleyen bireylerin genel olarak yakın aile çevresi, arkadaşları ve öğretmenleri olduğu görülmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarını lisansüstü öğretim yapma konusunda destekleyen bireylerin akrabalar, eğitimciler ve arkadaşlar olmak üzere

üç tema altında toplandığı ortaya çıkmaktadır. Bu araştırma bulgularının Tavukçu ve diğ. (2013) yaptığı araştırma bulgularının sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu bakımdan öğrencilerde lisansüstü öğretimde emek, çaba ve zaman harcamayı gerektiren bir süreç olduğu bilinci geliştirilerek (Gömleksiz ve Et, 2013) öğrencilerin lisansüstü öğretim konusunda desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Alabaş, R., Kamer, T., & Polat, Ü. (2012). Öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitim: Tercih sebepleri ve süreçte karşılaştıkları sorunlar. *E-International Journal of Educational Research*, 3(4), 89-107.
- Alhas, A. (2006). *Lisansüstü Eğitim Yapmakta Olan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitime Bakış Açıkları (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Arabacı, İ. B., & Akıllı, C. (2013). Lisansüstü Öğretimde Öğrenci Sorunları, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu, 124 -134, Sakarya.
- Arıcı, H. (2001). *Türkiye bilimler akademisi: Bilim adamı yetiştirme lisansüstü eğitim*. Ankara: TÜBİTAK Matbaası.
- Ary, D., Jacobs, L.C., Razavieh, A., & Sorensen, C.(2006). Introduction to reserach in education. Canada: Thomson Corporation.
- Aslan, G. (2007). Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Enstitüsüne kayıtlı doktora öğrencilerinin lisansüstü öğretime ilişkin sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 174, 250-269.
- Başer, N., Narlı, S., & Günhan, B. (2010). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 129-135.
- Bozan, M. (2012). Lisansüstü eğitimde nitelik arayışları. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 177-187.
- Bülbül, T. (2003). Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin lisansüstü öğretime öğrenci seçme sürecine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 1-2.
- Çakar, Ö. (2001). *Türkiye bilimler akademisi: Bilim adamı yetiştirme lisansüstü eğitim*. Ankara: TÜBİTAK Matbaası.
- Demirtaşlı, N.Ç. (2002). Lisansüstü eğitim programlarına girişte lisansüstü eğitimi giriş sınavı sonucunun ve diğer ölçütlerin kullanımına ilişkin tarama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 1-2.
- Dilci, T. (2009). *Eğitim Bilimleri Alanında Yürütülen Lisansüstü Eğitiminin Öğrenci ve Öğretim Elemanı Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programı ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Elazığ.

- Dilci, T., & Gürol, M. (2012). Öğretim üyeleri bakış açısıyla lisansüstü eğitimin yaşam alanına yansımaları (eğitim bilimleri örnekleme). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(3), 1073-1090.
- Ergun, M., & Çilingir, F. (2013). İlköğretim Bölümünde Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*, 85-90.
- Gömleksiz, M. N., & Et, S. Z. (2013). Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Eğitime İlişkin Metaforik Algıları. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*, 145-152.
- Gömleksiz, M. N., & Yıldırım, F. (2013). Lisansüstü Eğitim Alan Öğrencilerin Lisansüstü Eğitime İlişkin Görüşleri. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*, 68-74.
- Günay, D. (2011). Türk yükseköğretiminin yeniden yapılandırılması bağlamında sorunlar, eğilimler, ilkeler ve öneriler-1. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3), 113-121.
- Güven, İ., & Tunç, B. (2007). Lisansüstü öğretim becerilerinin akademik sorunları (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü örneği). *Mili Eğitim Dergisi*, (173), 157-172.
- Karakuş, M. (2004). Lisansüstü Eğitim İçin Başvuran Öğrencilerin Üniversitedeki Akademik Başarıları ile LES Puanları Arasındaki İlişki. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, Malatya.
- Karakütük, K. (1989) Türkiye’de lisansüstü öğretim, sorunları ve çözüm önerileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), Ankara.
- Karakütük, K. (2001). *Öğretim üyesi ve bilim insanı yetiştirme: Lisansüstü öğretimin planlanması*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kilmen, S. (2007). Lisansüstü eğitimi giriş sınavının ve lisans diploma notunun yüksek lisans başarısını yordama gücü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 177-189.
- Kurnaz, M. A., & Alev, N. (2009). İlköğretim ve ortaöğretim lisansüstü öğrencilerinin ders seçimi yaklaşımları ve ilgili sorunları. *Türk Fen Eğitim Dergisi*, 6(3), 38-52.
- Köksalan, B., İltar, İ., & Görmez, E. (2010). Sınıf öğretmenleri adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve lisansüstü eğitim isteklilikleri üzerine bir çalışma (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği ABD örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 277-299.
- Küçüköğlü, A., & Ozan, C.(2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*,4(12), 27-47.
- Ünal, Ç., & İltar, İ. (2010). Sınıf öğretmenleri adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği ABD örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 1-18.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma – desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. Ed. S. Turan). Ankara: Nobel Yayınları.

- Erdem, A. R. (2005). Üniversitenin var oluş nedeni (üniversitenin misyonu). *Eğitim Araştırmaları*, 17, 104-116.
- Sayan, Y., & Aksu, H. (2005). Akademik personel olmadan lisansüstü eğitim yapan bireylerin karşılaştıkları sorunlar üzerine nitel bir çalışma: Dokuz Eylül Üniversitesi-Balıkesir Üniversitesi durum belirlemesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 59-66.
- Sezgin, F., Kavgacı, H., & Kılınç, A. Ç. (2011). Türkiye’de eğitim yönetimi ve denetimi lisansüstü öğrencilerinin öz değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3), 161-169.
- Şahin, D., Calp, Ş., Bulut, P., & Kuşdemir, Y. (2013). Sınıf öğretmenliği eğitimi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli kriterlere göre incelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 5(3), 187-205.
- YÖK, YÖK Kanununun Mad. 2, Mad.3, 2547 Resmi Gazete, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği, Ankara.
- Sevinç, B. (2001). Türkiye’de lisansüstü eğitim uygulamaları: Sorunlar ve öneriler. *deü Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 25-40.
- Tavukçu, E., Özkardaş, B., Erzurum, F., Çiftçi, M.Y., Şahin, E.M., & Bilgin, N. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisansüstü Eğitime İlişkin Görüşleri.(Necmettin Erbakan Üniversitesi Örneği). *XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 23-25 Mayıs 2013, 547-551.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F., Sünkür, Ö. M., & İlhan, M. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretim programında yer alan fiziksel olaylar öğrenme alanına ait kazanımlar ile fizik dersi öğretim programı kazanımlarının fen okuryazarlığı açısından karşılaştırılması. *İlköğretim Online*, 11(4), 915-926.